

Preses relīze

Luksemburgā, 2017. gada 12. decembrī

KLP zaļināšana: ienākumu atbalsts sarežģītāks, bet vēl neefektīvs vides aizsardzības ziņā, secina ES revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu maksājumi, kuru mērķis ir mudināt lauksaimniekus saimniekot "zaļi", diezin vai ievērojami uzlabos kopējās lauksaimniecības politikas ekoloģiskos un klimata raksturlielumus. Revidenti ir konstatējuši, ka jaunie maksājumi sarežģī sistēmu, bet ir izraisījuši lauksaimniecības prakses izmaiņas tikai aptuveni 5 % ES lauksaimniecības zemju.

Zaļināšanas maksājums ir jauna veida tiešais maksājums, ko ievieša ar kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) 2013. gada reformu. Šā maksājuma nolūks ir atalgot lauksaimniekus par pozitīvu ietekmi uz vidi, ko tirgus citādi neatlīdzina. Tas ir vienīgais tiešais maksājums, kura galvenais definētais mērķis ir vides aizsardzība.

Revidenti pārbaudīja, vai zaļināšana varēja uzlabot KLP ekoloģiskos un klimata raksturlielumus atbilstoši ES mērķiem. Revidenti aptaujāja iestādes piecās dalībvalstīs: Grieķijā, Spānijā (Kastīlijā un Leonā), Francijā (Akvitānijā un Ziemeļos-Padekalē), Nīderlandē un Polijā.

"Zaļināšana pēc būtības ir un paliek ienākumu atbalsta shēma," teica par šo revīziju atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Samo Jereb. "Zaļināšana tādā veidā, kādā to pašlaik īsteno, diezin vai ievērojami uzlabos KLP ekoloģiskos un klimata raksturlielumus."

Revidenti konstatēja, ka Eiropas Komisija nebija izstrādājusi pilnīgu zaļināšanas maksājumu intervences loģiku. Tāpat Komisija nebija izvirzījusi skaidrus un pietiekami tālejošus mērķus vides jomā, kurus varētu sasniegt ar zaļināšanu. Turklāt zaļināšanas budžeta piešķirums nav pamatots, ņemot vērā to, kā ar šo politiku izdodas sasniegt vides un klimata mērķus. Revidenti konstatēja arī, ka zaļināšana diezin vai dos ievērojamu labumu vides un klimata jomā galvenokārt tāpēc, ka lielu daļu subsidēto prakses veidu lauksaimnieki piemērotu tāpat bez maksājuma. Revidenti lēš, ka zaļināšana ir rosinājusi lauksaimniecības prakses izmaiņas tikai apmēram 5 % ES lauksaimniecības zemju.

Revidenti atzīst, ka politikas rezultāti droši vien neattaisnos to, ka zaļināšana ievērojami sarežģī KLP. Daļēji tam par iemeslu ir zaļināšanas pārklāšanās ar citām KLP vides jomas prasībām.

Revidenti iesaka Komisijai, gatavojot nākamo KLP reformu, izstrādāt pilnīgu intervences loģiku

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas īpašo ziņojumu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

KLP ieguldījumam ES mērķu sasniegšanā vides un klimata jomā. Izstrādājot reformas ierosinājumus, Komisijai jāievēro šādi principi:

- lauksaimniekiem jādod iespēja saņemt KLP maksājumus tikai tad, ja viņi ievēro noteiktas vides aizsardzības pamatnormas. Sankcijām par šo normu neievērošanu jābūt pietiekami atturošām;
- lauksaimniecības programmās, kuru mērķis ir vides un klimata jautājumu risināšana, jāparedz darbības mērķi un finansējums, kas atspoguļotu izmaksas un ienākumus, kuri rodas, īstenojot darbības, kas pārsniedz vides bāzes līniju;
- gadījumos, kad dalībvalstīm ir vairākas iespējas, kādā veidā īstenot KLP, tām ir jāprasa uzskatāmi parādīt, ka ar izvēlētajām iespējām varēs efektīvi un lietderīgi sasniegt politikas mērķus.

Piezīmes izdevējiem

Eiropas Savienība jaunajam zaļināšanas maksājumam ir atvēlējusi 12 miljardus EUR gadā, kas ir 30 % no visiem KLP tiešajiem maksājumiem un gandrīz 8 % no visa ES budžeta. Lauksaimniekiem tas nozīmē vidēji 80 EUR par hektāru gadā. Kad zaļināšanu ieviesa, Eiropas Parlaments un Padome pārvietoja šos līdzekļus no citiem tiešajiem maksājumiem, tātad KLP tiešo maksājumu kopējais budžets ir saglabājies samērā stabils.

Zaļināšanai piemēro dalīto pārvaldību, t. i., Eiropas Komisijai ir galīgā atbildība par ES budžeta izpildi, bet īstenošanas uzdevumi ir deleģēti dalībvalstīm.

Īpašais ziņojums Nr. 21/2017 "Zaļināšana: sarežģītāka ienākumu atbalsta shēma, kas vēl nav efektīva vides aizsardzības ziņā" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) 23 ES valodās.